

4. Киктева К.С. Межкультурная коммуникативная компетенция как цель иноязычной подготовки будущих юристов в вузе / К.С. Киктева // Вестник Московского Университета. Серия 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2009. – С.185-191.
5. Бесараб Т.П., Павлюк М.М. Особливості перекладу юридичної термінології США та Великобританії /Т.П. Бесараб, М.М. Павлюк // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: збірник наукових праць / за ред. Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О.Г. РОМАНОВСЬКОГО. – Вип. 23-24 (27-28). – Харків: НТУ ХПІ, 2009. – С.421-434.
6. Richard C. Wydick, Plain English for lawyers, 66Cal.L.Rev.727 (1978).

РОЛЬ ІВАНА ФРАНКА В РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

В. Р. Сластіна

(курсант I курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів
превентивної діяльності Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ)

Науковий керівник: старший викладач кафедри українознавства та іноземних
мов Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Подворчан Алла Зеновіївна

Місце Івана Франка в розвитку української термінології, серед усього її правничої, є особливим, бо письменник одним з перших почав розробляти питання творення, вживання й розвитку термінологіки. На думку Михайла Паночка: «Теоретичні та методичні засади термінотворення в українському мовознавстві ХІХ ст. закладались Іваном Франком на ґрунті європейської лінгвістичної школи, з урахуванням надбань української філософії і мовознавчої думки» [1, с. 250]. Письменник розумів творення термінологічних систем не як штучне надбання індивідів, а як продовження мовного процесу. Іван Франко вимагав доброго знання історії мови, її генеалогії, орієнтував термінотворчість та національні джерела.

Науковці І. Кочан, Ю. Шевельова, Т. Панько, О. Пахльовська, О. Сербенська вивчили погляди Івана Франка на становлення української терміносистеми, описали суспільно-політичну термінологію в лінгвістичній концепції Франка. Іван Франко використовував правничі терміни у наукових розвідках і художніх творах. Письменник після закінчення студій на філософському факультеті часто приходив на засідання «Кружка правників» у Львівському університеті, цікавився питанням кримінального та міжнародного права, особливо питаннями звичаєвого права. Співпрацював з періодичними виданнями галицьких юристів.

Іван Франко був автором багатьох наукових праць з юридично-економічної галузі (наприклад: «Галицька індемнізація», «Що, то була панщина?»). Предметом зацікавлення Івана Франко стали й особливості функціонування сільських судів у Галичині, застосування ними українського

звичаєвого права. Досліджуючи сільське звичаєве право, І. Франко у невеликій розповідці використав українську правничу термінологію: *грошовий штраф, кодекс, карна книга, список справ і злочинів, засуджений, судовий розгляд, формула вироків*.

Крім наукових розвідок на право-економічні теми, І. Франко написав низку художніх творів, у яких порушується питання права, наприклад: «На дні», «Перехресні стежки», «Панталаха». У них зафіксовано багато юридичних термінів, які певною мірою відбивають стан тогочасного розвитку цього пласту в складі української лексики. Проза Івана Франка 1890-1900-их років характеризується розширенням лексичних засобів, очищенням мови від вузьких діалектизмів. Значну частку становлять правничі терміни І. Франка: *авансувати, акустика, асистенція, канцеліст, фундація, едукація, девестація*. Важливим джерелом галицької юридичної термінології є і твір «Перехресні стежки» І. Франка – «повість на карному ґрунті».

Авторський текст – це не тільки мова протоколів та судових ухвал, а й численні діалектизми на позначення злочинів та покарань, судових процесів та установ юстиції. Своєрідність твору у послуговуванні особливим юридичним жаргоном.

У творчості І. Франка знаходимо досить розгалужену терміносистему, яка свідчить про розвиненість правничої лексики на галицьких теренах.

Отже, особливості використання письменником правничих термінів можна звести до таких постулатів: І. Франко широко застосовував ту юридичну лексику, яка жила в устах народу; правничу термінологічну лексику, уживану Іваном Франком, в основі своїй загальнонародна; письменник не цурався чужомовних запозичень, коли вони не суперечили національному, а збагачували й удосконалювали українську правничу термінологію.

Для Франка основним критерієм правничого терміна є його зручність, придатність у функціонуванні. Читаючи твори Івана Франка автор підходить до юридичної термінології як до результату людського діяння, людської свідомості і з урахуванням того, що одні й ті самі явища індивід може трактувати по-різному.

Методологічним кредо письменника було підбирати і творити такі правничі терміни, які б концентрували увагу читача на головній аргументації. Це, безсумнівно, сприяло витворенню та використанню юридичної термінології.

Література

1. Гузар З. Вступ до франкознавства / Земон Гузар. – Дрогобич: ДДІУ ім. Івана Франка, 2008. – 358 с.

2. Грещук В. Поетична творчість Івана Франка і розвиток лексики української літературної мови кінця ХІХ – початку ХХ ст. / Василь Грещук // Іван Франко – письменник, мислитель, громадянин: (матеріали Міжнародної наукової конференції). – Львів: Світ, 1998. – С.686-690.
3. Панько Т.І. Українське термінознавство: (підруч.) / Т.І. Панько, І.М. Кочан, Г.П. Мацюк. – Львів: Світ, 1994. – 216 с.
4. Сербенська О. Юридична термінологія в мові творів Івана Франка: (тези допов. сьомої щорічної наук. сесії, присв. вивч. творчості І. Франка) / Олександра Сербенська. – Львів, 1962. – С.38-39.

СКВЕРНОСЛІВ'Я

І. Ю. Соловей

(курсант І курсу факультету економіко-правової безпеки

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ)

Науковий керівник: доктор філологічних наук, професор, професор кафедри українознавства та іноземних мов Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ **Поповський Анатолій Михайлович**

*Щоб добре знати рідну мову, треба її
вчитися змалку до гробу, в школі й
поза школою, з книжок і від людей.
Хто вмів пошанувати свого батька
й матір, той зрозуміє, яку пошану
повинен він мати до рідної мови.*

М. Возняк

Сквернослів'я у сучасному світі – найпоширеніший спосіб вираження свого негативного ставлення до людини, предмету або до будь-якої ситуації. У Великому тлумачному словнику сучасної української мови читаємо: «**Скверна** – що-небудь мерзенне, порочне, що викликає огиду». Маємо тут справу з огидними та гріховними словами людей, аморальністю, як такою. З року в рік наше суспільство все більше і більше деградує. Це зумовлено тим, що навіть маленькі діти здатні використовувати ненормативну лексику. Все це через байдужість батьків, які самі зловживають лайкою. Нецензурщину сьогодні можна почути з вуст чоловіків, жінок, людей похилого віку, дітей. Тож, на мою думку, прийшов час задуматись, чи не котимось ми у безодню? Та чи зможемо ми вибратися з прірви, в яку самі себе загнали?

Мабуть, у сучасному суспільстві дуже важко знайти людину, яка жодного разу не використовувала «міцне слівце». Ненормативна лексика в ХХІ столітті стала невід'ємною частиною спілкування або навіть життя. Більше 80% громадян у тій чи іншій формі хоча б раз у житті вживали лайливі слова. Хтось голосно і привселюдно, хтось тихо, пошепки, практично про себе.